

Mestna občina Maribor

Ulica heroja Staneta 1
2000 Maribor

Maribor, 12. 12. 2024

Mestni svet Mestne občine Maribor

Pokažite, da mestnemu svetu volja občank in občanov nekaj pomeni (participativni proračun v Mariboru)

Spoštovane svetnice in svetniki Mestnega sveta Mestne občine Maribor,

v Iniciativi mestni zbor smo pobudniki uvedbe participativnega proračuna (PP) v Sloveniji, ki se je do sedaj udeležil že v več kot 70 občinah. V Mariboru po uspešno izvedenem ciklu PP v letih 2020-2022 zdaj z grozo spremljamo vnovični propad participativnega proračuna, kot je propadel že leta 2016.

Spomnimo: participativni proračun je proces v *»katerem so občani neposredno odločali o porabi manjšega dela proračunskih sredstev«* (citirano gradivo GMS-674, ki ga je potrdil Mestni svet MOM na 33. redni seji). Gre torej za proces, v katerem se občane pozove k predlaganju projektov in nato tudi k odločanju med predlogi z glasovanjem, občina pa se zaveže, da bo rezultate odločitev tudi izvedla in to v vnaprej določenem finančnem in časovnem okvirju. V istem gradivu, ki ga je Mestni svet MOM (MS MOM) kot vrhovni odločevalski organ potrdil, je med drugim navedeno tudi: *»Sredstva za izvedbo oz. realizacijo izglasovanih predlogov zagotovi MO Maribor v okviru proračunskih sredstev v višini 1.000.000,00 EUR in sicer 500.000,00 EUR za leto 2023 in 500.000 EUR za leto 2024.«* Izvedba je nedvoumno določena: *»... se izdelata seznam, ki se preda službi za pripravo gradiva za proračun, ki projekte ustrezno umesti v proračuna za leti 2023 in 2024. V razlagalnem delu proračuna se vsi izglasovani predlogi participativnega proračuna na enem mestu navedejo in vsebinsko obrazložijo.«*

Vsak, ki danes spremlja izvajanje postopka - to je realizacijo izglasovanih predlogov PP, lahko hitro uvidi, da nič od navedenega ni bilo upoštevano. V proračuna MOM za 2023 in 2024 izglasovani predlogi niso bili umeščeni in niso bila predvidena sredstva za njihovo izvedbo. Kljub eksplicitno zapisanemu, izglasovani predlogi v proračunu niso specifično navedeni. Županstvu je to omogočilo, da je ribarilo v kalnem in zavajalo z raznimi piarovskimi prijemi. Najprej so na dejstvo, da je v proračunih omenjeno le prgišče projektov PP, odgovarjali, da so ti vključeni v širše proračunske postavke. Kasneje, ko je bilo jasno, da se projekti ne uresničujejo, so na županstvu zamenjali piar prijem in začeli jadikovati, da je v letu 2023 (kljub rekordnemu proračunu) enostavno prevelika finančna stiska in bodo projekti izvedeni v letu 2024. Ker tudi v proračunu občine za leto 2024 projekti PP niso bili navedeni, se je zgodba piarovskih prijemov ponovila. Ko je postalo jasno, da se realizacija izglasovanih PP projektov spet ni premaknila, in da jih v preostalem času ne bo več mogoče izvesti, spet spremljamo jadikovanje o pomanjkanju sredstev in obljube, da se bo vse nadoknadilo v prihodnjih letih.

Rezultat tega je, mestne svetnice in svetniki, da ste v letih 2023 in 2024 sprejeli proračuna v skupni vrednosti 351 milijonov evrov, ampak od 86 s strani ljudi predlaganih in izbranih projektov PP, se jih je do začetka novembra, ko je Očina nazadnje poročala o realizaciji, uresničila samo 7. V preostanku leta 2024 ter v letih 2025 in 2026 obljublimate izvedbo še petih (5) projektov. Tudi če obljube držijo, je to z naskokom najbolj klavrna realizacija PP med vsemi občinami v Sloveniji. Edini primerljiv fiasko, kot že rečeno, pomnimo iz leta 2016, žal prav tako v Mariboru, ko je župan Fištravec s podobnimi manevri zavajanja izvedel 3 od izglasovanih 14 predlogov PP. Nobena druga občina v Sloveniji se pri uresničevanju predlogov PP ni odrezala tako slabo.

Neizogiben zaključek je, da se MOM enostavno pretvarja, da izvaja participativni proračun. Ker če je PP, kot je navedeno v že citiranem gradivu MS MOM, »proces v katerem so občani neposredno odločali o porabi« proračunskih sredstev za proračuna 2023 in 2024, lahko ugotovimo le, da je županstvo vse skupaj razumelo in izvedlo ravno nasprotno - kot neobvezno podajanje predlogov s strani občanov, ki jih občina realizira ali pa tudi ne. Kakor in kadar se pač tako odloči župan.

Participativni proračun stoji in pade na zaupanju občanov. Če občani procesu ne bodo zaupali, se tudi v postopke ne bodo vključevali in vse dobrobiti, ki jih participativni proračun prinaša, bodo pač izostale. Menimo, da je vredno reševati, kar se rešiti da in v naslednjem proračunskem obdobju poskrbeti, da se neizvedeni projekti čim prej izvedejo, saj je to edino, kar bo sploh omogočilo, da bi se participativni proračun v Mariboru še kdaj izvajal.

V predlogih proračunov za leti 2025 in 2026, ki jih boste kmalu (spet) obravnavali, je že razvidno, da poskuša župan z istimi manevri, ki so privedli do katastrofe v preteklih letih, spet mešati meglo. Projekti v proračunih spet praktično niso navedeni. Opaziti je omembo sedmih projektov, morda desetih - v obeh letih. Če bo pri tem ostalo, lahko pričakujemo enako neizvajanje, kot smo mu priča sedaj.

Pozivamo vas, svetnice in svetniki Mestnega sveta Mestne občine Maribor, da kot vrhovni odločevalski organ Občine poskrbite, da bo do dosledne izvedbe PP prišlo v najkrajšem času. Zahtevajte od župana kot pripravljavca proračuna, da izvede postopek, kot je zapisan v gradivu GMS-674, potrjenem na 33. redni seji, s katerim ste lansirali zadnji cikel participativnega proračuna v Mariboru. Zagotovite, da bodo vsi še neizvedeni projekti v proračunu navedeni posamično in nedvoumno, hkrati s pripadajočimi zneski za izvedbo. Nato pa bdite nad realizacijo in poskrbite, da bo MO Maribor svojo zavezo ljudem izvedla. S tem pokažite, da mestnemu svetu volja občank in občanov nekaj pomeni, če že županu ne.

Iniciativa mestni zbor

Pismo je posredovano tudi medijem